

ADVIES UITGEBRACHT
DOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
TIJDENS ZIJN ZITTING VAN 20 OKTOBER 2011

inzake

**het voorontwerp van ordonnantie betreffende de afstemming van de milieuwetgeving op
de richtlijn 2008/99/EG inzake de bescherming van het milieu door middel van het
strafrecht**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE BETREFFENDE DE AFSTEMMING VAN DE MILIEUWETGEVING OP DE RICHTLIJN 2008/99/EG INZAKE DE BESCHERMING VAN HET MILIEU DOOR MIDDEL VAN HET STRAFRECHT

Advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 20 oktober 2011

Aanhangigmaking

Op 23 september 2011 heeft de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanwege de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegd voor Leefmilieu en Energie een adviesaanvraag ontvangen inzake het voorontwerp van ordonnantie betreffende de afstemming van de milieuwetgeving op de richtlijn 2008/99/EG inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht.

Na onderzoek door zijn Commissie Leefmilieu tijdens haar zittingen van 3 en 12 oktober 2011, formuleert de Economische en Sociale Raad het volgend advies.

Advies

Algemene beschouwingen

De Raad benadrukt dat het bestaan van een Europese richtlijn inzake de « *bescherming van het milieu door middel van het strafrecht* » met name moet bijdragen tot het harmoniseren en het samenbrengen van de strafwetgevingen van de Lidstaten van de Europese Unie, en wel om de doelstelling inzake de « *efficiëntere bescherming van het milieu* » zo goed mogelijk te behalen. Bijgevolg raadt hij aan om op dit vlak een samenwerking tussen de Gewesten te bewerkstelligen. Dit overleg zou zich in een samenwerkingsakkoord moeten kunnen vertalen. Een dergelijke harmonisering zou het bovendien toelaten om de wetgevende verschillen tussen de Gewesten zoveel mogelijk te voorkomen, gezien deze voor de ondernemingen een bron van rechtsonzekerheid vormen.

De Raad steunt de toepassing van het beginsel « vervuiler-betaler » in het Brussels Gewest. Hij meent dat dit beginsel zou kunnen zorgen voor de preventie en, zo nodig, voor het herstel van de schade die zowel natuurlijke personen als rechtspersonen het leefmilieu hebben toegebracht.

De Raad neemt er akte van dat dit voorontwerp van ordonnantie « *slechts een gedeeltelijke omzetting van de strafrechtelijke richtlijn vormt, daar het Belgisch normatief corpus reeds grotendeels aan de vereisten van de richtlijn tegemoetkomt. Het Brussels milieurecht bevat namelijk een groot aantal strafrechtelijke bepalingen in de sectorale wetgevingen die reeds een zekere omzetting van de richtlijn verzekeren. Toch zijn er enkele leemten en is het noodzakelijk om deze te verhelpen aan de hand van deze ontwerpordonnantie. [...] Dit ontwerp van ordonnantie heeft dus als voorwerp om de bestaande leemten in de Brusselse rechtsorde op te vullen en tot een volledige omzetting van de strafrechtelijke richtlijn in de Brusselse rechtsorde te komen* »¹. Welnu, **de Raad** stelt vast dat het voorontwerp van ordonnantie deze doelstelling overschrijdt, gezien het tevens de versterking van bestaande strafrechtelijke sancties voorziet.

¹ Punten 3 en 4 van de memorie van toelichting (bladzijden 4 en 5).

De Raad herinnert eraan dat :

- « Een overtreding de lichtste vorm van misdrijf is. Ze wordt bestraft met een gevangenisstraf van maximum zeven dagen of een geldboete van ten hoogste 25 euro te vermenigvuldigen met de opdecimien »² ;
- « Een wanbedrijf kan worden bestraft met een gevangenisstraf van minimum acht dagen en maximum vijf jaar of een geldboete van ten minste 26 euro te vermenigvuldigen met de opdecimien »³.

De Raad stelt vast dat de in dit voorontwerp van ordonnantie voorziene stijging van het niveau van de sancties voor milieumisdrijven (en meer in het bijzonder het bedrag van de geldboetes) voor deze misdrijven de kwalificatie als « wanbedrijf » met zich meebrengt. Dit zou betekenen dat de gevolgen zouden verzwaren voor overtredingen die in bepaalde gevallen niet van een bijzonder ernstige aard zijn. Het voorontwerp van ordonnantie onderdrukt immers op dezelfde wijze alle verplichtingen die de procedure voor het uitreiken van milieuvergunningen met zich meebrengt. Zo kunnen zelfs een lichte administratieve overtreding of het niet naleven van een rapportageplicht een wanbedrijf vormen en in het strafregister van de overtreder worden opgenomen, wat voor een ondernemingsverantwoordelijke gevolgen kan hebben die niet in verhouding tot de ernst van het misdrijf staan. Bovendien kan ook de termijn die nodig is voor het onderzoek niet in verhouding staan tot de geringe ernst van het misdrijf en de toepassing van de sanctie aanzienlijk vertragen.

Bijgevolg stelt **de Raad** voor om, ter wille van doeltreffendheid en billijkheid, de strafrechtelijke sanctie door een administratieve sanctie (een geldboete) te vervangen en om de strafrechtelijke sanctie voor te behouden voor handelingen, die hetzij door grove nalatigheid, hetzij opzettelijk het leefmilieu ernstige schade toebrengen, overeenkomstig de richtlijn die de invoering van een stelsel van « *doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende* » sancties oplegt.

De Raad vraagt om een informatiecampagne te organiseren om zo de economische actoren op de hoogte te brengen van de wijzigingen die dit voorontwerp van ordonnantie voorziet.

*
* *

² http://www.belgium.be/nl/justitie/slachtoffer/klachten_en_aangiften/soorten_misdrijven/overtreding/
(geraadpleegd op 5/10/2011)

³ http://www.belgium.be/nl/justitie/slachtoffer/klachten_en_aangiften/soorten_misdrijven/wanbedrijf/
(geraadpleegd op 5/10/2011)